

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมโลกของเราเนี้ ถ้ามองย้อนจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน ก็คงต้องยอมรับกันว่าผู้หญิงนั้นมีศักยภาพไม่แพ้ผู้ชาย ซึ่งสามารถยกตัวอย่างให้เห็นได้ชัดในทางรูปธรรม เช่น ผู้หญิงเป็นมารดาแห่งการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ๆเช่นเดียวกับเพศชาย ทว่าชื่อเสียงของพวกเธอเหล่านั้นมิได้มีการประโคมข่าวหรือได้รับการยกย่องเท่ากับเพศชาย เราจักในชื่อของไอเอสไอน์ อเล็กซานเดอร์ เกรแฮมเบล ฯลฯ ถึงขนาดที่จะต้องเอามาเรียนกันในห้องเรียน แต่จะมีใครสักกี่คนที่รู้จักชื่อของ เมรี แอนเดอร์สัน แห่งรัฐอลาบามา ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้ประดิษฐ์คิดค้นที่ปัดน้ำฝนกระจกรถยนต์เป็นคนแรก และจดทะเบียนลิขสิทธิ์ประดิษฐกรรมในปี 1903 หรือโทรศัพท์ไร้สายที่ใช้กันอยู่ในทุกวันนี้ ก็เป็นผลผลิตของนักฟิสิกส์ชาวอเมริกา เทรี พอลล์ ซึ่งเธอได้ขายลิขสิทธิ์ในปี 1969 เป็นต้น¹

ทว่าแม้ผู้หญิงจะแสดงถึงความสามารถไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าชาย ความเหลื่อมล้ำระหว่างเพศทั้งสองก็ยังคงมีอยู่ ไม่ว่าจะในทางรูปธรรมหรือนามธรรม โดยเฉพาะแอบแฝงอยู่ในจิตใต้สำนึกของทัศนคติคนทั่วไปทั้งสองเพศ ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นมรดกสั่งสมทางวัฒนธรรมที่รับการปลูกฝังสืบต่อกันมาในอดีต ดังเช่นสังคมไทยเรามากก็หยิบยกคำอ้างขึ้นมาสั่งสอนว่า “ผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า ผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลัง” หรือสามีก็เปรียบดัง “ฉัตรแก้วกันแดด งามหน้างามเนตรทุกเวลา”

การศึกษานั้นนับเป็นก้าวแรกที้นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในสังคมสมัยใหม่ ทั้งยังช่วยให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เมื่อมนุษย์ได้รับการศึกษาเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้มีโอกาสในการพัฒนาสติปัญญาและความรู้ต่างๆมากยิ่งขึ้น จึงนำไปสู่การเรียกร้องต้องการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่เห็นว่ายังไม่เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นเพื่อที่จะให้การเรียกร้องนั้นสัมฤทธิ์ผลจึงนำไปสู่การรวมพลังและเกิดขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม เช่น ขบวนการเรียกร้องสิทธิมนุษยชน ขบวนการต่อสู้เพื่อสันติภาพ ขบวนการอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

---

¹ กอบกุล อิงคฺุทานนท์, ผู้หญิงกับอำนาจที่แปรเปลี่ยน (กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2537) , หน้า 7.

ขบวนการเรียกร้องต่อสู้เพื่อสิทธิสตรี เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม มีการเคลื่อนไหวเรียกร้องความเสมอภาคระหว่างเพศเพื่อให้สตรีได้รับสิทธิเท่าเทียมกับบุรุษในการแสดงบทบาททั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การเคลื่อนไหวสตรีเป็นพลังทางสังคมอย่างหนึ่งที่ผลักดันให้เกิดการจัดการทางสังคมที่นำไปสู่ความไม่เสียเปรียบทางเพศของสตรี ดังนั้น การเรียกร้องสิทธิสตรีจึงเป็นอุดมการณ์และกิจกรรมทางการเมืองอย่างหนึ่ง และเกี่ยวข้องกับอำนาจในการเปลี่ยนแปลงสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

คนทั่วไปอาจจะรู้สึกว่า การต่อสู้เพื่อสิทธิของสตรีและการพัฒนาสตรี เป็นกิจกรรมที่ได้รับอิทธิพลทางความคิดตลอดจนแนวทางปฏิบัติจากตะวันตก แต่ก็มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แสดงให้เห็นว่า การต่อสู้เพื่อสิทธิอันพึงได้ของสตรีตลอดจนการพัฒนาสตรีได้เกิดขึ้นในสังคมไทยตั้งแต่ในสมัยของรัชกาลที่ 4 แล้ว อำแดงจันได้ฎีกาในหลวงรัชกาลที่ 4 เพื่อขอสิทธิเหนือตนเองเฉกเช่นเดียวกับที่ชายมี ฐานะการเป็นภรรยาไม่ได้หมายถึงการตกเป็นทรัพย์สินของสามี ที่สามีสามารถขายทอดภรรยาให้แก่ใครก็ได้ เช่นเดียวกับอำแดงเหมือนที่ฎีกา เพื่อขอสิทธิการเลือกคู่ครองของตนเอง เมื่อประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบบประชาธิปไตย ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงครามได้นำสโมสรวัดนธรรมหญิงรณรงค์ให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ปิดกั้นโอกาสสตรี ในการเข้ารับราชการในตำแหน่งต่างๆต่อเนื่องมาโดยตลอด ปัจจุบันประเทศไทยมีกลุ่มองค์กรที่ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสตรีถึงกว่า 200 องค์กร²

ปัจจุบันสตรีในประเทศต่างๆแสดงความคิดเห็นในเรื่องบทบาทของสตรีในด้านต่างๆเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการบริหาร ฯลฯ ความคิดเห็นในเรื่องนี้แบ่งได้หลายระดับ เริ่มตั้งแต่การเรียกร้องขอความยุติธรรมให้แก่สตรีในด้านต่างๆที่เหลื่อมล้ำต่ำกว่าบุรุษ ตลอดจนจนถึงขบวนการที่ดำเนินกิจกรรมอย่างรุนแรง ในลักษณะต้องการที่จะปลดแอกสตรีให้พ้นจากบทบาทพื้นฐาน ซึ่งมีมาแต่ดั้งเดิมให้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่มีความเสมอภาคกับชายจนถึงที่สตรีต้องการความเป็นอิสระอย่างเด็ดขาด คือความสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งชาย ความคิดเช่นนี้เกิดจากความรู้สึกที่ฝ่ายสตรีทั่วไปได้สั่งสมไว้ในใจมานานหลายชั่วคนแล้ว สตรีเห็นว่าตนมีความไม่เท่าเทียมกับชายในด้านต่างๆ เช่น ต้องอยู่กับบ้านเลี้ยงลูก ดูแลบ้านเรือน ประกอบอาหาร คอยปรนนิบัติสมาชิกในครอบครัว และไม่มีอำนาจตัดสินใจในปัญหาสำคัญของครอบครัว ครั้นจะออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน สตรีก็มักจะได้เงินเดือนค่าตอบแทนน้อยได้ตำแหน่งต่ำไม่มีเกียรติเท่ากับชาย โดยเฉพาะอย่าง

---

² กรวิภา บุญเชื้อ , แนวทางต่อสู้ขององค์กรสตรีไทยกับอำนาจในการแปรเปลี่ยน : บทวิเคราะห์ผู้หญิงกับอำนาจที่แปรเปลี่ยน (กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ , 2537) , หน้า 16.

ยิ่งโอกาสที่จะก้าวหน้าหรือประสบความสำเร็จในงานอาชีพก็มีน้อยกว่าชาย ทั้งๆที่หญิงบางคนได้แสดงออกอย่างประจักษ์แล้วว่า เธอมีความสามารถไม่ด้อยกว่าชายอีกหลายคนด้วยซ้ำไป

ในทางการเมือง แม้ว่าสตรีจะได้รับโอกาสให้เข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง และเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะพบว่า การยอมรับบทบาทของสตรีในทางการเมืองยังมีอยู่น้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาท อำนาจและอิทธิพลในทางการเมืองของบุรุษ กล่าวคือบทบาทและอำนาจของสตรีในทางการเมืองในสังคมส่วนใหญ่ยังมีลักษณะที่ถูกกีดกันไม่มีอำนาจที่แท้จริง ในการกำหนดนโยบายบริหารประเทศ ในการเจรจาต่อรองทางการเมือง รวมทั้งยังไม่มีส่วนร่วมใช้สิทธิเสมอภาคในการบีบบังคับให้ผู้นำดำเนินการแบ่งผลประโยชน์ของหญิง³

เรื่องเกี่ยวกับบทบาทผู้หญิงทางการเมืองนั้น Jean J.Kirkpatrick ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับสาเหตุที่ผู้หญิงถูกจำกัดบทบาททางการเมืองและการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยสรุปดังนี้⁴

ก)ข้อจำกัดทางกายภาพ (Physiological Constraints) ข้อสังเกตที่ว่า ผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างกันทางกายภาพนั้น จะไม่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมืองของผู้หญิงและผู้ชายในทุกๆเรื่อง จะเกี่ยวข้องก็เฉพาะเรื่องที่เป็นสิ่งกีดขวางผู้หญิงไม่ให้มีอำนาจ มีบทบาทในชุมชนเท่านั้น เรื่องนี้ Kirkpatrick ได้ชี้ให้เห็นถึงแนวความคิดของ Sigmund Freud ซึ่งได้เสนอข้อคิดเห็นตามความเชื่อของ Darwin ที่ว่า เมื่อเริ่มก่อตั้งชุมชนขึ้นนั้น ผู้ชายเป็นผู้นำของชุมชน ฉะนั้นไม่ว่าการดำเนินชีวิตภายในสังคมหรือหน้าที่ต่างๆภายในสังคม จึงควรจะอยู่ภายใต้การชี้นำของผู้ชาย นอกจากนี้ฮอว์มอนด์เพชชายและเพชหญิงก็เป็นหลักฐานที่แน่ชัดว่า ผู้หญิงมีลักษณะที่อ่อนโยนตามธรรมชาติ และผู้ชายก็มีลักษณะที่แข็งแกร่งตามธรรมชาติ อันเป็นข้อสนับสนุนในการจำกัดบทบาทความเป็นผู้นำของผู้หญิงในชุมชน

ข)ข้อจำกัดทางวัฒนธรรม (Cultural Constraints) ในปัจจุบันนี้การถกเถียงในเรื่องเกี่ยวกับบทบาททางการเมืองของผู้หญิง มุ่งไปสู่แนวโน้มทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้หญิงและผู้ชาย ซึ่งเชื่อว่า วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดลักษณะทางจิตวิทยา สังคมชีวภาพ โดยได้มีการศึกษาเกี่ยวกับข้อกำหนดของความเป็นเพศชายและเพศหญิง และพบว่าข้อกำหนด

³ กนลา สุขพานิช ,“การเมืองกับผู้หญิง”, จุลสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 2 (กันยายน-ธันวาคม 2521) : 68.

⁴ ประทีป จงสิปธรรม , “ผู้นำสตรีในการปกครองระดับท้องถิ่นของไทย : ศึกษาบทบาทความเป็นผู้นำของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีทั่วประเทศ พ.ศ. 2528” (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , พ.ศ. 2529), หน้า 50.

เหล่านั้นผันแปรไปตามรูปแบบวัฒนธรรมของสังคมต่างๆและความเชื่อดังกล่าวยังคงอยู่ได้จิตสำนึกและพฤติกรรมของผู้หญิง

ค)ข้อจำกัดทางด้านบทบาท (Role Constraints) แต่ละวัฒนธรรมของชุมชนจะกำหนดให้ลักษณะความเป็นผู้หญิงนั้นแตกต่างกันออกไป แต่บทบาทจะกำหนดความเป็นไปของผู้หญิงในฐานะที่เป็นภรรยาและแม่นั้น ไม่เหมือนกันกับบทบาทของผู้หญิงในฐานะที่เป็นนักการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาททางการเมืองสำหรับผู้หญิงนั้นยังต้องอาศัยการฝึกฝนเป็นอันมาก เพื่อนำมาประกอบความสามารถในการตัดสินใจของผู้หญิง

ง)การเกาะกลุ่มของผู้ชาย (Male Conspiracy) เป็นการรวมหัวกันของเพศชายที่กีดกันมิให้เพศหญิงได้เข้ามามีอำนาจ และบทบาททางการเมืองของเพศหญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มชนชั้นปกครองซึ่งเป็นผู้ชาย พยายามอย่างยิ่งที่จะรักษาความเป็นผู้นำของตนไว้

จากสมมติฐานของ Kirkpatrick ดังกล่าวข้างต้นเธอสรุปว่า ผู้หญิงที่เข้ามามีบทบาททางการเมือง ไม่จำเป็นต้องมีลักษณะที่เหมือนผู้ชายและไม่จำเป็นต้องไม่เห็นด้วยหรือคัดค้านบทบาทของผู้หญิงที่กระทำต่อเนื่องกันมาในอดีต ในทางตรงกันข้าม กลับต้องยอมรับในบทบาทของความเป็นภรรยาและแม่ ผู้หญิงธรรมดาๆที่แต่งงานมีครอบครัว มีลูก สามารถประสบความสำเร็จทางการเมืองโดยเฉพาะการพร้อมต่อการเผชิญกับการแข่งขัน และสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาททางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า สตรีไทยได้มีบทบาทมากยิ่งขึ้นในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจในทุกๆด้าน แต่เดิมมักจะมีบทบาทแต่เฉพาะในครอบครัว แต่เมื่อสภาพเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไป สตรีก็ต้องออกมาทำงานนอกบ้านบทบาททางสังคมจึงมีมากขึ้น สตรีเริ่มมองเห็นคุณค่าตัวเองในการเป็นสมาชิกหนึ่งในสังคม ที่มีส่วนต้องรับผิดชอบสังคมเท่ากับบุรุษ นอกจากนี้สังคมทั่วไปก็หันมาสนใจบทบาทสตรีมากขึ้น เมื่อได้เห็นคุณค่าและความสำคัญของสตรีดังกล่าว และความสนใจนี้มิได้จำกัดอยู่เฉพาะสตรีในวงสังคมชั้นสูงในเมืองเท่านั้น แต่กระจายไปถึงสตรีในชนบทซึ่งก็มีความสนใจเท่าเทียมกันด้วย

ผลจากเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ทำให้ระบบการเมืองของไทยเปิดกว้างมากขึ้น นักธุรกิจได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่างๆมากยิ่งขึ้น มีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนหลายประการ จวบจนปัจจุบันบทบาทของนักธุรกิจก็ได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น ในรูปแบบของการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการพรรคการเมือง ดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ตลอดจนเป็นถึงรัฐมนตรีและมักจะดำรงตำแหน่งในกระทรวงที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับเศรษฐกิจของประเทศ เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง เป็นต้น นอกจากนั้นภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันรัฐบาลได้ประสบปัญหาต่างๆ ในนโยบายทางเศรษฐกิจที่ไม่สามารถจะปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพได้ ดังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากนักธุรกิจระดับต่างๆทางภาคเอกชนให้เข้ามา

ทำหน้าที่เป็นผู้ร่วมบริหารและช่วยเหลือในการบริหารงานรัฐ ซึ่งลักษณะเช่นนี้พอจะกล่าวได้ว่า นักธุรกิจได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองหรือการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และแนวโน้มในอนาคตก็คาดหมายว่ารัฐบาลก็จะให้นักธุรกิจเหล่านี้มีบทบาททางการเมืองมากขึ้นกว่าเดิมอีกด้วย⁵

นักธุรกิจที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น มีทั้งธุรกิจเพศชายและเพศหญิง และในปัจจุบัน ผู้หญิงได้กลายเป็นกลุ่มพลังทางการเมืองที่มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นในสังคม แต่อย่างไรก็ตาม แม้ในสังคมส่วนใหญ่ของโลกจะเปลี่ยนเป็นสมัยใหม่มากขึ้นแล้วก็ตาม ก็ยังปรากฏว่าสตรีส่วนใหญ่ของโลกยังมีฐานะเป็นพลเมืองชั้นสองที่ถูกกดขี่ ถูกริดรอนจากสิทธิอันพึงมีพึงได้ และถูกกีดกันมิให้โอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้อำนาจทางการเมืองอยู่อย่างไม่เสื่อมคลาย ก่อให้เกิดมีการรวมกลุ่มกันเรียกร้อง ตกเถียง วิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิสตรี โดยเฉพาะในหมู่ปัญญาชน สื่อมวลชน นิสิตนักศึกษา นักการเมือง และผู้รักความเป็นธรรมทั่วไปทั้งในประเทศตะวันตกและประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย

การศึกษาวิจัยนี้ มุ่งจะศึกษาบทบาทของนักธุรกิจของไทยในการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเลือกกลุ่มนักธุรกิจที่ประกอบธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมการเกษตรเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม รายได้ส่วนใหญ่ของประเทศมาจากอุตสาหกรรมทางด้านเกษตรเป็นหลัก และนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้หญิงไทยมีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยมีส่วนร่วมอยู่ในกำลังแรงงานของประเทศในระดับที่สูงมาตลอดผู้หญิงส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในภาคเกษตรกรรม ซึ่งนับเป็นแหล่งงานที่ใหญ่ที่สุด การที่ผู้หญิงมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจนั้น มีผลทำให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตขึ้นเป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้หญิงยังไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้อย่างเท่าเทียมกับชาย ในทุกๆด้านของการพัฒนาประเทศ การขจัดอุปสรรคต่างๆมิใช่ของง่ายและยังมีเรื่องที่ต้องดำเนินการอีกมาก ปัจจัยที่จำเป็นและสำคัญที่สุดที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ก็คือ ผู้หญิงต้องมีความมุ่งมั่นที่จะปรับเปลี่ยนสังคมไปสู่ความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดแนวทางการศึกษาจากกรณีที่นักธุรกิจหญิงกลุ่มนี้ต้องผูกพันในการปฏิบัติงานประจำวัน คือการเป็นนักธุรกิจต้องปฏิบัติงานแบบถือหลักการทำธุรกิจในรูปแบบการแสวงหากำไรสูงสุดให้แก่องค์กร กับในฐานะที่บุคคลเหล่านี้อยู่ในระบอบการเมืองแบบประ

⁵ เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม .วิเคราะห์การเป็นเจ้าของธุรกิจขนาดใหญ่ในประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร :สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2534) หน้า 369.

⁶ สุธีรา ทอมสัน และ เมธินี พงษ์เวช , ผู้หญิงไทย : สถานภาพและบทบาทที่เปลี่ยนแปลง (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา, 2538), หน้า 47.

ซาธิปไตยย่อมมีบทบาทเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในรูปแบบแตกต่างกันไปตามตัวแปรที่ผู้วิจัยกำหนด

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาเพื่อพิจารณาว่านักธุรกิจหญิงของไทยที่ประกอบธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมและการเกษตรจะมีบทบาทเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบใด
3. ศึกษาว่า นักธุรกิจหญิงที่ประกอบธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมและการเกษตรที่ภูมิหลังแตกต่างกัน จะมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

สมมติฐานในการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยตั้งสมมติฐาน คือ

1. นักธุรกิจหญิงระดับที่วิจัย ซึ่งประกอบธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมและการเกษตรที่ตั้งธุรกิจต่างกัน จะมีลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน
2. นักธุรกิจหญิงที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน จะมีลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาโดยอาศัยการค้นคว้าจากเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์ ซึ่งมีการกำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับนักธุรกิจหญิงของไทยที่ประกอบธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมและการเกษตรภาคเอกชน
2. เป็นการศึกษาบทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อดูว่านักธุรกิจหญิงที่ประกอบธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมและการเกษตร จะมีบทบาทในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไร ตลอดจนมีการเปรียบเทียบนักธุรกิจหญิงที่ประกอบธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมและการเกษตรต่างภูมิสำเนาถิ่น จะมีความแตกต่างในบทบาทเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไรบ้าง
3. ประเภทของนักธุรกิจหญิงที่ทำการศึกษา คือนักธุรกิจหญิงที่ประกอบธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมและการเกษตร โดยระดับตั้งแต่หัวหน้าฝ่ายขึ้นไป

4.ในการวิจัย ผู้วิจัยจะทำการสอบถามถึงภูมิหลังบางประการของนักธุรกิจหญิง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการทำงาน ระดับรายได้ และที่ตั้งของธุรกิจที่ทำอยู่ เพื่อจะทราบถึงตัวแปรใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการแสดงบทบาทของนักธุรกิจหญิงในการมีส่วนร่วมทางการเมือง

วิธีการศึกษาวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการวิจัยทั้งหมด 3 ประเภท คือ การวิจัยสนาม (field research) โดยการส่งแบบสอบถาม (questionnaire) การวิจัยเอกสาร (documentary research) ที่เกี่ยวข้อง และการวิจัยโดยการสัมภาษณ์สังเกตการณ์ (observation research or interview)

เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ต้องการศึกษารูปแบบบทบาทของนักธุรกิจหญิงเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้นประชากรที่จะใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงได้แก่นักธุรกิจหญิงเป็นสำคัญ และกลุ่มตัวอย่างจะได้แก่ นักธุรกิจหญิงซึ่งประกอบธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรม การเกษตร การเลือกตัวอย่างวิธีการเลือกใช้ Stratified random sampling แบบ 2 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 เลือกหน่วยงานธุรกิจตัวอย่าง แบ่งประเภทของธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร ซึ่งจัดเป็นธุรกิจขนาดใหญ่คือ มีเจ้าหน้าที่มากกว่า 200 คนขึ้นไป ออกตามลักษณะที่ตั้งของธุรกิจ จัดเป็นกลุ่ม (stratum) ออกเป็น 6 ภาค ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคใต้ จากนั้นจะเลือกตัวอย่างสถาบันและบริษัทต่างๆด้วยวิธีสุ่ม (random) ขั้นที่ 2 เลือกนักธุรกิจหญิงตัวอย่าง โดยนักธุรกิจที่เลือกเป็นตัวอย่างในขั้นนี้จะเลือกเฉพาะนักธุรกิจหญิงระดับหัวหน้าฝ่ายขึ้นไป

การกำหนดตัวแปรในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปร (variables) ในการศึกษา ดังนี้

1.ตัวแปรอิสระ (independent variables) ซึ่งเป็นตัวแปรเกี่ยวกับภูมิหลังทางสังคมของนักธุรกิจได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการทำงาน ระดับรายได้ต่อเดือน ที่ตั้งของธุรกิจ

2.ตัวแปรตาม (dependent variables) ซึ่งเป็นตัวแปรที่ผันแปรไปตามอิทธิพลของตัวแปรอิสระ ในที่นี้คือความเข้าใจบทบาททางการเมือง ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักธุรกิจหญิง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักธุรกิจหญิงในที่นี้หมายถึง สตรีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกิจการธุรกิจในภาคเอกชน ตั้งแต่ระดับหัวหน้าฝ่ายขึ้นไปถึงประธานกรรมการ

2. บทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมที่แสดงออกในลักษณะต่างๆของกระบวนการทางการเมือง โดยวิธีบังคับหรือชักจูงอย่างไม่เป็นทางการ (informal method of pressure and persuasion) และรวมไปถึงการดำเนินการอย่างเป็นทางการ (formal action)

3. ธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมการเกษตร คือ ธุรกิจการลงทุนแปรรูปวัตถุดิบที่ได้มาจากสินค้าเกษตร เพื่อนำสินค้าเกษตรมาผ่านกระบวนการแปรรูปการบรรจุหีบห่อเป็นสินค้าสำเร็จรูปสำหรับการบริโภค หรือเป็นสินค้ากึ่งสำเร็จรูปสำหรับนำไปผลิตสินค้าอื่น ๆ อีกต่อหนึ่ง การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจะเลือกศึกษาเฉพาะธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมการเกษตรที่มีเจ้าหน้าที่มากกว่า 200 คนขึ้นไปเท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะอำนวยความสะดวกทั้งในทางวิชาการและการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักธุรกิจหญิงไทยในปัจจุบัน

2. เป็นประโยชน์แก่นักธุรกิจโดยทั่วไปตลอดจนนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถนำผลจากการวิจัยไปใช้ประกอบในการศึกษาค้นคว้าเรื่องอื่นต่อไปได้

3. เพื่อให้ทราบถึงความสำคัญของระบบเศรษฐกิจ ที่ส่งผลกระทบต่อระบบการเมือง

4. เป็นแนวทางให้ทราบถึงแนวโน้มของพฤติกรรมทางการเมืองของสตรีเพื่อสามารถนำไปกำหนดเป็นนโยบายในการวางแผนพัฒนาสตรีในระดับชาติต่อไปในอนาคต

5. เป็นประโยชน์ด้านข้อมูลและแนวความคิดในด้านการเรียนการสอนวิชาด้านสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวกับบทบาทและสิทธิของสตรี โดยเฉพาะศาสตร์เกี่ยวกับสตรีกับการเมืองซึ่งกำลังเป็นที่สนใจมากขึ้นในสังคมปัจจุบัน